

BESTELAKO XEDAPENAK

INDUSTRIA, TRANTSIZIO ENERGETIKO ETA JASANGARRITASUNAREN SAILA

1106

EBAZPENA, 2026ko otsailaren 9koa, Ingurumen Administrazioaren zuzendariarena, zeinaren bidez ingurumen-inpaktuaren adierazpena formulatzen baita Igorreko Garakoi auzoaren ingurua (Bizkaia) Arratia ibaiaren uholdeetatik babesteko proiekturako.

AURREKARIAK

Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian 2025eko irailaren 26an (186. zk.) argitaratutako iragarriaren bitartez, Uraren Euskal Agentziak jendaurrean jarri zituen Igorreko Garakoi auzoaren ingurua (Bizkaia) Arratia ibaiaren uholdeetatik babesteko proiektua eta horri dagokion ingurumen-inpaktuari azterketa, Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 36. artikuluan xedatutakoari jarraikiz, egokitze jotako alegazioak aurkeztu zitezten.

Jendaurreko informazioaren izapidea burutu ondoren, Uraren Euskal Agentziak adierazi du alegazio bat jaso duela.

Era berean, abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 37. artikuluan xedatutakoa aplikatzeko, Uraren Euskal Agentziak eraginpeko administrazio publikoei eta interesdunei kontsulta-izapidea egin zien. Eraitza espedientean jasota dago.

2026ko urtarrilaren 15ean, Uraren Euskal Agentziak eskaera bat aurkeztu zuen Igorreko Garakoi auzoaren ingurua (Bizkaia) Arratia ibaiaren uholdeetatik babesteko proiektuari (aurrerantzean, proiektua) buruzko ingurumen-inpaktuaren adierazpena egiteko, Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 10/2021 Legean eta Euskadiko Ingurumen Administrazioaren abenduaren 9ko 21/2013 Legean xedatutakoa betetzeko.

Eskaeran, dokumentazio hau aurkeztu da:

- «Igorreko Garakoi auzoaren ingurua Arratia ibaiaren uholdeetatik babesteko proiektua», 2024ko abendukoa.
- «Igorreko Garakoi auzoaren ingurua Arratia ibaiaren uholdeetatik babesteko proiektua»ren ingurumen-inpaktuaren azterketa, 2024ko abendukoa.
- Jendaurrean jarri ondoren jasotako emaitzei buruzko dokumentuak.
- Eragindako administrazio publikoei eta interesdunei egindako kontsulta-izapidearen emaitzari buruzko dokumentua.

ZUZENBIDEKO OINARRIAK

Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 1. artikuluan eta Euskadiko Ingurumen Administrazioaren abenduaren 9ko 10/2021 Legearen 60. artikuluan xedatutakoaren arabera, horien xedea da ingurumenean ondorio nabarmenak izan ditzaketan plan, programa eta proiektuen ingurumen-ebaluazioa arautuko duten oinarriak ezartzea, ingurumen-babes handia bermatzeko eta garapen jasangarria sustatzeko asmoz.

Euskadiko Ingurumen Administrazioaren Legeak (abenduaren 9ko 10/2021 Legea) 76.1 artikuluan ezartzen duena aplikatuz, ingurumen-inpaktuaren ebaluazio arrunta egingo zaie lege horren II.D eranskinean zerrendatzen diren proiektu publiko zein pribatuei. Zehazki, aztertzen ari den proiektua D7 Taldeko g) idazpuruan jasota dago («Ibaiak bideratzea eta ibilguen ibilbidea aldatzea, egoera naturalean ibilgua, gutxienez, 250 metro luze denean»).

Abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 35. artikuluan eta hurrengoetan xedatutakoa aplikatzeko, Uraren Euskal Agentziak, organo substantiboa den aldetik, proiektuaren ingurumen-inpaktuaren ebaluazio-prozedura arrunta egiteko beharrezkoa dena xedatu du. Horretarako, ingurumen-inpaktuaren azterketa gehitu dio espedienteari eta informazio publikoaren izapidea bete du; gainera, eraginpeko administrazio publikoek zein pertsona interesdunek prozeduran parte hartu dute kontsulten bidez.

Proiektuaren ingurumen-ebaluazioaren espedientean dauden dokumentazio teknikoa eta txostenak aztertu ondoren, eta ikusi ondoren ingurumen-inpaktuaren azterketa zuzena dela eta indarrean dagoen araudian aurreikusitako alderdietara egokitzen dela, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen Administrazioaren Zuzendaritzak –organo eskuduna baita, Industria, Trantsizio Energetiko eta Jasangarritasunaren Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen abenduaren 3ko 410/2024 Dekretuaren arabera– ingurumen-inpaktuaren adierazpen hau ematen du.

Kontuan hartu dira honako lege hauek: 10/2021 Legea, abenduaren 9koa, Euskadiko Ingurumen Administrazioarena; 21/2013 Legea, abenduaren 9koa, Ingurumen-ebaluazioari buruzkoa; 410/2024 Dekretua, abenduaren 3koa, Industria, Trantsizio Energetiko eta Jasangarritasunaren Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duena; 39/2015 Legea, urriaren 1ekoa, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearena; 40/2015 Legea, urriaren 1ekoa, Sektore Publikoaren Araubide Juridikoarena; eta aplikatzekoa den gainerako araudia. Horiek horrela, honako hau

EBAZTEN DUT:

Lehenengoa.– Igorreko Garakoi auzoaren ingurua Arratia ibaiaren uholdeetatik babesteko proiektuaren ingurumen-inpaktuaren adierazpen hau egitea, ingurumen-ondorioetarako soilik.

Proiektuaren xedea Arratia ibaiari lotutako uholde-arriskua murriztea da, Igorreko Garakoi auzoan errepikatze-denbora ahalik eta gehien luzatzeko. Horretarako, jarduketa hauek egitea proposatzen da: bi uholde-ibilgu, bata ezkerreko ertzean, Garakoi meandrotik ibaian beherako uretan, eta bestea eskuineko ertzean, meandroa zeharkatuz; errepidearen sestra igotzea, aipatutako meandrotik ibaian beherako tartean; pezoi berri bat egitea ibaian gorako mozketa berriaren eskuineko ertzean, eta hormigoizko horma bat egitea Garakoi nukleorako sarbidearen ondoan.

Aurreikusi den lehenengo jarduketa auzotik ibaian beherako uretan mozketa egitea da, ibaiaren ezkerreko ertzean. Mozketa hori, gutxi gorabehera, auzora sartzeko zubitik ibaian gorako eremuan hasiko da eta eraitsita dagoen zubitik ibaian beherako uretan bukatuko da. Mozketa zabalera 20 metrokoa da beheko aldean eta 3H/2V-ko ezpondak ditu, lurrean egonkorrak izan daitezen egiturazko elementurik gabe (harri-lubetak edo antzekoak). Mozketa zabalera % 1ekoa da. Oina definitzeko baldintza gisa ezarri da ibaiertzeko landaredia mantentzea mozketa osoan zehar, sarreran eta irteeran izan ezik; halaber, ahal den neurrian jabeen lursailak bi zatitan banatu daitezzen saihestu nahi da, eta, horretarako, hondakin-eremu bat utzi da mozketa eta ibilguren artean. Mozketa horri esker, uholde-hustubidearen edukiera handitu ahalko da eta auzoan arriskua edo ur-laminak murriztuko dira.

Hauek dira ibaiaren ezkerreko ertzean, auzotik ibaian beherako tartean, egindako mozketa lehorraren ezaugarriak:

- Luzera: 147,35 m.
- Zabalera: 20,00 m.
- Ezpondak: 3H/2V.
- Hondeatzea: 8.893 m³.

Bigarren jarduketa beste mozketa lehor bat egitean datza, ibilguaren eskuineko ertzean, eraitako zubi zaharretik ibaian gorako eremutik meandrea amaitzen den arte. Mozketa horren zabalera ere 20 metrokoa da beheko aldean, eta 3H/2V-ko ezpondak daude, lurrian egonkorak izan daitezten. Halaber, defentsa edo pezo txiki bat jarriko da, eskuineko ertzeko mozketa-eremuko paraleloa, eta mozketa horren gailurra baino metro bat gorago egongo da (gailurrak muga egiten dio auzoan 50 urteko errepikatze-denboraren uraren sarrerari). Pezoaren altuera aldatu egiten da (0,20 metrotik 0,50 metrora). Ezpondak 3H/2V-koak dira, eta gailurraren zabalera metro batekoa, ibaian beherako lehenengo 20 metroetan izan ezik; izan ere, kasu horretan defentsaren harri-lubeta lehorra izango da, 3H/2V-ko ezpondekin mozketa-eremuko aldean eta 1H/1V-ko ezpondekin auzoaren aldean.

Honako hauek dira auzotik ibaian gorako mozketa lehorraren ezaugarriak, ibaiaren eskuineko ertzean:

- Luzera: 197,10 m.
- Zabalera: 20,00 m.
- Ezpondak: 3H/2V.
- Hondeatzea: 9.002 m³.

Paisaia leheneratzeko planteatu den landaredia jarduketa-eremuetan jar daitezkeen gehienekoa da, mozketa-eremuko hustubide-gaitasunean eragin negatiborik izan gabe.

Meandrotik ibaian beherako eremuan, auzoa drainatzeko irteeran, atzera ezineko klapeta bat jarriko da ura euri-uren saretik sar dadin saihesteko. Bigarren mozketa horren helburua da ibaian gorako husteko gaitasuna hobetzea eta Igorrera Lehendakari Agirre etorbideetik sartzeko arazoak desagerraraztea, gutxienez 50 urteko errepikatze-denboran.

Halaber, Garakoi auzoaren bidean zehar 77,25 metroko kotarainoko horma bat eraikiko da, ibaiaren ertzeko bidearekiko bidegurutzetik bidearen eskuinaldean dagoen etxearen hormaraino, zubi zaharretik ibaian gora. Horma horri esker ura ez da auzora sartuko bidetik. Neurri horrekin batera, atzera ezineko klapeta bat jarriko da drainatze-sarearen hiru irteera-hodietan, sare horren bidez ibaia sar ez dadin.

Lur-mugimenduei dagokionez, proiektuaren xedea hondeaketak egitea da. Aterako den landare-lurra osorik erabiltzea aurreikusi da, betiere flora exotiko inbaditzailearen hondar eta propaguluekin kutsatuta ez badago. Honako lur-balantze hau aurreikusi da:

- Hondeaketak: 24.208 m³.
- Obran berrerabili beharrekoak: 4.968 m³.
- Geldoak balorizatzeko instalaziorako: 700 m³.
- Geldoen hondakindegirako: 1.325 m³.

- Geldotu osteko ez-arriskutsuen hondakindegirako: 240 m³.
- Ez-arriskutsuen hondakindegirako: 6.724 m³ (240 m³ bikoiztuta).
- Hondakinen gordetegirako: 10.491 m³.
- Lubetak eta betelanak: 5.501 m³.
- Hondeatzeko landare-lurrak: 3.859 m³.
- Mailegatutako landare-lurrak: 300 m³.
- Lubeta pezoia: 67 m³.
- Egitura eta zangen betelanak (hondeaketetako materialak): 1.042 m³.
- Egitura eta zangen betelanak (kanpotik ekarritako materialak): 233 m³.

Proiektuan bi egitura mota definitu dira: defentsaren harri-lubeta lehorraren horma edo ibaian gorako mozketaren pezoia eta auzora sartzeko errepidearen hormigoi armatu perimetralezko horma.

Obraren zulo desberdinetarako sarbidea egungo errepide eta bideetatik egingo da, eta, hortaz, ez da obrarako sarbide berririk ireki edo egokitu beharko. Obraren instalazio osagarrien eremua Ebay SA enpresaren instalazio zaharren plataforman kokatuta dago, enpresa hori 2012an eraitsi baitzen. Bertan obrako etxolak, garbigunea eta metaketa-eremu txiki bat egingo dira. Proiektuaren behin betiko okupazioaren eremura aldi baterako okupatuko diren bi eremu txiki gehitu dira, obraren operatiboa dela eta.

Proiektuak elementu hauei eragingo die: telefonikako telekomunikazio-azpiegiturak, Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoko hondakin-uren saneamenduko altako hodia (desbideratu egin beharko da) eta gas-hodi bat (desbideratu egingo da). Bestalde, hormaren eremuan espaloia osorik eraistea aurreikusi da, eta argi-puntuak desmuntatu eta berriro muntatuko dira.

Alternatibei dagokienez, ingurumen-inpaktuaren azterketak 2006az geroztik Igorreko Garakoi auzoan uholde-arriskua hobetzeko egindako azterlan desberdinak aipatzen ditu. Egindako azterlanen arabera, kontuan hartu diren alternatibak talde hauetan sailka daitezke: 1. alternatiba, oztopoak kentzea; 2. alternatiba, oineko trazadura eta zeharkako atalak aztertzea; 3. alternatiba, konponbide mistoa (2. alternatiban aipatu den uholde-ibilgu osagarria egitea eta 1. alternatiban aipatu den Urkizuko presa txikia kentzea), eta 4. alternatiba, uholdeetarako bi ibilgu osagarri (proiektuan egin da). Ingurumen-inpaktuaren azterketaren arabera, 0. alternatiba («jarduketarik ez egitea») baztertu egin da, ez baitu konpontzen Garakoi auzoaren uholde-arazoa. Hortaz, hau da 4. alternatiba aukeratzeko arrazoia:

– Urkizuko presa txikiari eragitea saihestea, Euskal Ondarearen Zentroaren Behin-behineko Inbentarioko «Eremu Arkeologiko» gisa babesteko proposatu baita,

– Egungo haltzadi-masak mantentzea eta eremu batzuk berriro landareztatzea egungo konposizioa hobetzeko, eta ibai-sistemari tarte handiagoa ematea eta bisoi europarraren (*Mustela lutreola*) habitata indartzea, eta

– ES017- BIZ-2-1 uholdeak izateko arrisku potentzialeko eremuan (Igorre), 2022-2027 zikloari dagokion Kantauri Ekialdeko Demarkazio Hidrografikoaren Uholde Arriskua Kudeatzeko Planaren arabera hobetu daitezkeen ingurumen-alderdiei erantzutea.

Halaber, jakinarazi da 4. alternatiba eratzeko formulatutako tanteoen artean, aukeratu den alternatiba, aurretik aipatutakoaz gain, gaitasun agrológico handiko lurzoruetan gutxien eragiten duen proposamena dela.

Obrak bukatzeko aurreikusitako epea zazpi (7) hilabetekoa da.

Bigarrena.– Baldintza hauek ezartzea proiektua gauzatzeko (lotesleak dira, Euskadiko Ingurumen Administrazioaren abenduaren 9ko 10/2021 Legearen 78.1 artikuluan xedatzen denaren arabera):

A) Proiektua garatzeko kondizioek zein babes- eta zuzenketa-neurriek jarraitu egingo diete indarrean dagoen araudiari, ebazpen honen apartatu hauetan ezarritakoari, eta, aurrekoari aurka egiten ez dion guztian, proiektuaren ingurumen-inpaktua ebaluatzeko Uraren Euskal Agentziak Ingurumen Administrazioaren Zuzendaritzan aurkeztutako dokumentazioan aurreikusitakoari.

Proiektu honen ingurumen-inpaktua ebaluatzeko prozeduran, kontuan hartu da, proiektuaren sustatzaileak aurkeztutako dokumentazio teknikoaz gain, ingurumen-inpaktua ebaluatzeko prozeduraren fase desberdinetan espedienteari erantsitako txostenen edukia.

B) Proiektua aldatzen edo zabaltzen bada, Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 7. artikuluan xedatutakoa aplikatuko da.

Proiektuan aldaketa puntualak egiten badira, ingurumenaren ikuspegitik ere arrazoitu egin behar dira, aurreko lerrokadan adierazitako garrantzia ez badute ere. Babes- eta zuzenketa-neurrietan, ingurumena zaintzeko programan, aurrekontuan eta baldintzen agirian jasoko dira proiektuari egiten zaizkion aldaketak.

C) Ingurumen-ebaluazioko prozeduraren alderdi garrantzitsuak.

Proiektua Ibaizabalgo Unitate Hidrologikoan (UH) dago, Kantauri Ekialdeko Demarkazio Hidrografikoan (ES017), eta bat dator Arratia ibaiarekin. Obrak egikarituko diren eremua Arratia Ibaia ES067MAR002790 lurrazaleko ur-masaren parte da, erkidego barruko Kantauri Ekialdeko Demarkazioaren esparruan. EAeko Ibaiak eta Errekak Antolatze Lurralde Plan Sektorialaren arabera, Arratia ibaiak azterketa-eremuan 100 eta 200 km² arteko isurtze-arroko azalera du; hau da, III. mailako zatia da. Kantauri Ekialdeko Demarkazio Hidrografikoaren Plan Hidrologikoko Eremu Babestuen Erregistroari dagokionez, Arratia ibaiak bisoi europarraren interes bereziko eremutzat eta hornidura-bilketak dituen masatzat hartzen da.

Litologiari dagokionez, porositateagatik iragazkortasun ertaina duten alubioi-metakinak daude jarduketak proiektatu diren tokian. Entregatutako dokumentazioan jasotzen denez, FAO-UNESCO lurzoruak sailkatzeko sistemaren arabera (1974), lurzoruak bat datoz, ikuspegi edafologikotik, flubisolekin eta kambisolekin, eta, eremu jakin batean, Nekazaritza eta Basozaintza LPsko balio estrategiko handiko lurzoruekin.

Lurpeko urei dagokionez, eremua Hegoaldeko antiklinorio ur-masaren (ES017MSBT017.006) Balmaseda-Elorrio laugarren mailako sektorean dago, salbu eta jarduketa-eremuaren ipar-ekialdeko muturra, Aramotz ur-masaren (ES017MSBT013.004) Aramotz laugarren mailako sektorean dago eta.

Proiektuan ez dago ez Natura 2000 Sareko espazioekin ez beste gune babestu batzuekin bat datorrenik. Era berean, ez dator bat EAeko Interes Geologikoko Lekuen Inbentarioko interes geologikoko puntu edo lekuekin, EAeko Hezeguneen Inbentarioko hezeguneekin, kultura-ondareko elementuekin edo katalogatutako paisaia-balioekin; hala ere, Igorreko arroa (264), non proiektu-

tua kokatzen baita, EAEko Paisaia Berezien eta Nabarmenen Katalogoaren Inbentarioan sartu dago (EJ, 2005). Adierazitako eremutik hurbilen dauden eremu babestuak honako hauek dira: Urkiolako Parke Naturala eta KBEda (2,3 kilometrora) eta Gorbeia Parke Naturala eta KBEda (6,4 kilometrora). Arratia ibaia EAEko azpiegitura berdearen bilbe urdinaren parte da, eta EAEko Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetan jasota dago (2019). Era berean, proiektua bat dator Bizkaiko Azpiegitura Berde-Urdinaren CCA.32-Urdinaren proposameneko «Arratia» (CCA.32) konektore urdinarekin (BFA, 2023ko ekaina).

Eusko Jaurlaritzaren landaredia-kartografiaren arabera, proiektuaren eremuan honako hauek daude: haltzadi kantauriarra, larreak, laborantza-eremuak, fruta-arbolak eta landaredi erruderal-nitrofiloa. Halaber, Eusko Jaurlaritzaren habitaten maparen arabera (2019) proiektuan eremu hauek daude: 91E0* BIH (ibaiertzeko haltzadi eurosiberiarra) eta 6510 BIH (sega-belardi atlantikoak, larratu gabeak). Ibaiertzeko haltzadiari dagokionez, ingurumen-inpaktuaren azterketan ohartarazten da gaur egun dagoen habitata ez datorrela bat 91E0* BIHarekin, Europar Batasuneko Habitaten Interpretazio Eskuliburuan (EUR28) jasotako irizpideen arabera. Gaur egun dagoen haltzadiak, espezie inbaditzaileak izateaz gain (besteak beste *Robinia pseudoacacia* eta sahasi mono-espezifikoa zabal bat), ia lerro bakar bat osatzen du, jatorri antropikoko presioaren eraginez (nekazaritzakoa, industriakoa, errepidekoa, etab.). Bestalde, entregatu den dokumentazioaren arabera, 6510 BIH eremuan gaur egun lorategi-eremu bat dago, lerrokatuta dauden fruta-arbolekin; hortaz, eremu horrek ez ditu habitat horren baldintzak betetzen. Ibaiertzeko landaredian dagoen flora exotiko inbaditzaileko espezieez gain, espezie hauek daude, proiektuari buruzko dokumentazioaren arabera: *Cortaderia selloana*, *Fallopia japonica* eta *Arundo donax*.

Proiektuaren inguruko fauna-komunitateak lotuta daude landazabal atlantikoari, ibaiari eta ibaiertzei. Halaber, inguruko baso-eremuaren eragina jaso dezakete, proiektua antropizazio nabarmeneko ingurunean baitago eta bisoi europarraren (*Mustela lutreola*) interes bereziko eremuarekin (IBE) bat dator, Bizkaian ekainaren 19ko 118/2006 Foru Dekretuaren bidez onetsitako espeziea kudeatzeko planaren arabera. Halaber, inguruan identifikatu egin da Ingurumen eta Lurralde Politikako sailburuaren 2016ko maiatzaren 6ko Aginduak (2016/05/23ko EHAA, 96. zk.) abifauna babesteko izendatutako eremu bat.

Ingurumen-arriskuei lotuta, ibaian beheko mozketak Geoiker 48094-00047 partzelari eragiten dio. Jatorri industrialekoa da eta lurzorua kutsa dezaketen jarduerak izan dituzten edo dituzten lurzoruen EAEko inbentarioan dago. Entregatutako dokumentazioaren arabera, eta kokaleku horri lotuta, ingurumen-organoan lurzoruen kalitatea zehazteko prozeduraren esparruan espediente bat izapidetu zen, Lurzoruaren Kutsadura Prebenitu eta Zuzentzeko otsailaren 4ko 1/2005 Legearen arabera. Espediente hori garai hartako Ingurumen Administrazioaren zuzendariaren 2014ko azaroaren 12ko Ebazpenaren bidez ebatzi zen, otsailaren 4ko 1/2005 Legean (Lurzoruaren Kutsadura Prebenitu eta Zuzentzekoa) lurzoruen kalitatea aitortzeko prozeduraren esparruan. Horren bidez, Igorreko Udalari partzela horretan eraikuntza-materialak hondeatzeko baimena eman zitzaion EBAY SA enpresak jarduten zuen eremuan, eta baimen hori emateko baldintza batzuk zorrotz bete behar zituen. 48094-00047 partzelaren lurzoruen kalitatea aitortzeko prozedura hori abiarazi zen Igorreko Udalak Arratia ibaiaren uholde-ibilgua handitzeko proiektuaren ondorioz. Gaur egun Uraren Euskal Agentziak sustatu duen proiektuaren helburua eta 2014an Igorreko Udalak sustatutakoaren helburua bera da, baina aldea dago eragindako azalerari eta hondeatzea aurreikusten den bolumenari dagokionez. Hortaz, gaur egun izapidetzen ari den proiektuak hondeaketa-plan eguneratu bat barne hartzen du, 2014ko azaroaren 12ko Ebazpenaren ezarritako errekerimenduei erantzuteko, eta, aldi berean, ingurumen-organoaren baimena lortzeko Igorreko Garakoi auzoaren ingurua Arratia ibaiaren uholdeetatik babesteko proiektua egikaritu ahal izateko (URAk sustatu du). Gaur egun, ibaian gorako mozketak bat dator lur-meta-

kin batekin, Arratia ibaiaren eskuineko ertzean, Garakoi auzotik igarotzean Arratia ibaiak sortzen duen meandroaren izkinan. Entregatu den dokumentazioaren artean, agiri bat helarazi da («Igorre udalerriko Urkizu-Garakoi auzoan Arratia ibaiaren eskuineko ertzean dagoen lur-metakin baten karakterizazioa. Hondeaketa Plana», Lurgintza 2025), lur-metakina karakterizatzeko eta kendu beharreko lurrak kudeatzeko bideak zehazteko.

Bestelako arriskuei dagokienez, proiektua bat dator 10, 100 eta 500 urteko uholde-arriskuko eremuekin, integratuta dago ES017-BIZ-2-1 uholdeak izateko arrisku potentzialeko eremuan eta kutsadurarekiko zaugarritasun handiko eremu batean dago, interes hidrogeologikoko eremua baita. Bestalde, ez dago sismikotasunaren edo higaduraren ondoriozko arriskurik, eta ez da hauteman salgai arriskutsuak garraiatzearen edo Seveso III Zuzentarauaren mendeko enpresetatik gertu egotearen ondoriozko arriskurik.

Egoera akustikoari dagokionez, ingurumen-inpaktuaren azterketan zehazten da Igorre udalerririk ez duela zarata-maparik. Hala ere, Igorretik igarotzen diren errepedeei dagozkien «Bizkaiko foru errepedeen zarata-mapak» (2023) kontsultatu dira, eta proiektuaren eremua aztertu ondoren, proiektuaren inguruko higiezinei oso gutxi eragiten die edo ez die eragiten errepedeen zaratak gauean zehar. Goizean zein arratsaldean, 55-60 dB(A) bitarteko zarata-maila meandrorira iristen bada ere, ez da Garakoi auzoko bizitegi-higiezinetara iristen ekialdetik zein mendebaldetik.

Proiektuaren izaera eta ezaugarriak kontuan hartuta, inpaktu esanguratsuenak obra-fasean gertatuko dira; izan ere, bi uholde-ibilgu hondeatuko dira, Garakoi auzora sartzeko bidearen zati baten sestra igoko da, bidean zehar horma bat eraikiko da eta ibaian gorako mozketaren eskuineko ertzean defentsa edo pezo bat egingo da. Aurreikusitako jarduketak egiteko, lur-mugimenduak egin beharko dira (24.208 m³ guztira, eta 4.968 m³ obran erabiliko dira), baita landaredia kendu, ibilgailuak eta obrako makinak mugitu, obra-materiala kargatu eta deskargatu eta zerbitzuak eten ere. Horrek guztiak eragina izan dezake landaredian, faunan (bereziki, ibaiari lotutakoan), lurzoruetan, kalitate atmosferikoan, egoera akustikoan, paisaian, eta ibai-uren kalitatean, bai solido esekiak handitzeagatik, bai erabilitako makinek isuriak egiteagatik, lurrazpiko uraren kalitateagatik eta giza habitatagatik ere.

Ibaiaren morfologiari dagokionez, ingurumen-inpaktuaren azterketaren arabera ez da jarduketarik aurreikusten ibilgu nagusiaren inguruan; hala ere, ibilgu osagarriak hondeatzea aurreikusi da. Hortaz, ez da aurreikusten oineko ibilgu naturalaren morfologian eraginik izango denik.

Halaber, aurkeztutako dokumentazioan zehazten denez, ibilgu osagarriak egikartzeko bi pezo edo defentsa jarriko dira, ibilgu bakoitzaren hasieran eta amaieran, uren kalitateari eragiteko arriskua murrizteko. Sarbideetan harri-lubetak egitean, solidoak sar daitezke; hala ere, jakinarazi da harri-lubeta horiek ez direla hormigoia erabilia muntatuko; izan ere, lurra erabiliko da eta 2 eta 6 egun bitartean beharko dira. Halaber, obrak ur ertain-baxuko aldietan egingo dira, abuztutik aurrera, eta proiektuan ez da ur-hesirik aurreikusi.

Akuiferoen kutsadurarekiko zaugarritasun handiko eremu batean obrak egiteari eta, hortaz, lurrazpiko uren kalitateari eragiteko arriskuari dagokionez, ingurumen-inpaktuaren azterketan ezartzen da obrek unean-unean akuiferoak kutsatu ahalko dituztela, baina arriskua mugatua da; izan ere, esku hartuko den eremuan dagoen akuiferoa oso mugatua da, transmitigarritasun txikikoa eta iragazkortasun txikikoa. Horrek gainazaleko ur-ibilbideekiko lotura eta mendekotasuna zailtzen du.

Bestalde, Arratia ibaiaren ezkerrekoa mozteak Geoiker 48094-00047 kodea duen partzelari eragiten dio. Jatorri industrialekoa da eta lurzorua kutsa dezaketen jarduerak izan dituzten edo dituzten lurzoruen EAEko inbentarioan dago. Ildo horretatik, aurkeztutako dokumentazioan hon-

daketa-plan bat dago aipatutako kokagunean lur-mugimenduak egitea baloratu dadin, gauzatzeko baimena lortze aldera. Baldin eta lurzorua kutsa dezaketean jarduerak edo instalazioak jasaten dituzten edo jasan dituzten lurzoruen inbentarioan sartutako partzelan esku hartu behar bada, jarraipen berezia egingo da, kutsatuta egon daitezkeen lurzoruetan behar bezala kudeatu daitezkeen.

Proiektuaren zati batzuek uholde-arriskuko eremuak ukitzen dituztenez, kontuan hartu beharko dira Kantauri Ekialdeko Demarkazio Hidrografikoko Plan Hidrologikoaren (2022-2027) arau-xedapenetan ezarritakoa eta EAeko Ibaiertzak eta Errekaertzak Antolatzen Lurralde Plan Sektorialaren uholdeen aurkako babesari buruzko araudi espezifikoak.

Bi ibilgu osagarriak egiteko balio estrategiko handiko lurzoruetan okupatzeari dagokionez, Bizkaiko Foru Aldundiko Nekazaritzako Zuzendaritza Nagusiak adierazi duenez, kasu honetan ez dago nekazaritza-baldintzatzailearik. Edonola ere, Nekazaritza eta Elikagaigintza Politikako abenduaren 23ko 17/2008 Legearen 16. artikulua arabera, nekazaritza-gaietan eskumena duen foru-organoak txostena egin beharko du.

Arratia ibaiaren inguruko landaredian izan dezakeen eraginari dagokionez, proiektuaren ondare naturalaren gaineko inpaktuari lotuta kontuan hartu beharreko gai esanguratsuena da ibilgu berrietako landaredia desagertzea aurreikusten dela, bai eta ibilgu nagusian txertatzen den eremuetakoa ere. Bereziki azpimarratu behar da haltzadi kantauriarreko eremu bat (2.528 m²); izan ere, Eusko Jaurlaritzaren Habitaten kartografian (2019) Batasunaren intereseko lehentasunezko habitat (BIH) gisa katalogatuta baitago (kodea: 91E0*). Edonola ere, ingurumen-inpaktuaren azterketaren arabera, narriatutako haltzadia da, zatikatze-maila handia du eta oso txikia da. Gainera, flora exotiko inbaditzailearen espezieen eragina jasotzen du. Proiektuan aurreikusi da haltzadi kantauriarren ingurumen-leheneratzea egitea eta flora exotiko inbaditzailea kentzea. Hortaz, Natura Ondarearen eta Klima Aldaketarekiko Egokitzapenaren Zuzendaritzaren arabera, proiektuak egungo egoera hobetuko duela aurreikusi da, eremuaren berezko landarediari dagokionez, eta eragindako eremuko Batasunaren intereseko lehentasunezko 91E0* habitatari (BIH) dagokionez.

Faunaren ildotik, proiektuak bisoi europarrarentzako interes bereziko eremuan obrak egitea aurreikusten du –ekainaren 19ko 118/2006 Foru Dekretuaren bidez Bizkaian onartutako Kudeaketa Plana du espezie horrek–. Fauna babesteko, ingurumen-inpaktuaren azterketan zehazten da obrak agorraldian egin behar direla, jarduketa-eremuan dauden intereseko espezieen une zaurgarriak errespetatuz: martxotik ekainera, ibaietako abifaunaren kasuan, eta martxoaren 15etik uztailaren 31ra bitartean, bisoi europarraren kasuan. Ekainaren 19ko 118/2006 Foru Dekretuaren –Mustela lutreola (Linnaeus, 1761) bisoi europarra Kudeatzeko Plana onartzen duena– 9. artikulua arabera, proiektua egikaritu aurretik baimena eskatu beharko zaio Bizkaiko Foru Aldundiaren Natura Ondarearen Zerbitzuari. Natura Ondarearen eta Klima Aldaketarekiko Egokitzapenaren Zuzendaritzaren arabera, proiektuan aurreikusitako ingurumen-leheneratzeak baso alubiala hobetuko du, eta, hortaz, bisoi europarraren eta ibaiertzeko basoari lotutako gainerako espezieen habitatari mesede egingo dio.

D) Babes- eta zuzenketa-neurriak.

Proiektua garatzeko baldintzak, bai eta neurri babesle eta zuzentzaileak ere, bat etorriko dira indarrean dagoen araudiarekin eta hurrengo apartatuetan adierazitakoarekin, eta, esandakoaren aurkakoa ez den orotan, sustatzaileak Eusko Jaurlaritzako Ingurumen Administrazioaren Zuzendaritzan proiektuaren ingurumen-inpaktuaren ebaluazioan aurkeztutako dokumentazioan aurreikusitakoarekin.

Neurri horiek eta kontrolerako esleitutako langile kopuruak nahikoak izan behar dute ingurumen-inpaktuaren azterketan finkatutako kalitate-helburuak eta ebazpen honetan finkatutakoak bermatzeko.

Neurri horiek guztiak sartuko dira obrak kontratatzeke eraikuntza-proiektuen baldintza-agirietan eta planoetan, eta baldintza horiek betetzen direla bermatuko duen aurrekontua ere izan beharko dute. Era berean, obretako jardunbide egokiak aplikatuko dira.

D.1.– Natura-ondareari ahalik eta gutxien erasateko neurriak.

D.1.1.– Proiektuak bisoi europarraren (*Mustela lutreola*) interes bereziko eremu bati eragiten dio, eta espezie horrentzako kudeaketa-plana onartu zen Bizkaian ekainaren 19ko 118/2006 Foru Dekretuaren bidez; hortaz, proiektua egikaritu aurretik, Bizkaiko Foru Aldundiko Ingurune Naturala eta Nekazaritza Sustatzeko Sailaren derrigorrezko txostena eduki beharko da, sail hori baita espeziaren kudeaketa planaren administrazio-arduraduna.

Bizkaiko Foru Aldundiko Ingurune Naturala eta Nekazaritza Sustatzeko Sailak nahitaezko txostenean xedatzen duena alde batera utzi gabe, espeziearentzako kritikoa den garaitik (martxoaren 15etik uztailaren 31ra) kanpo egingo dira ibilguari, ibaiertzei eta ingurumari zuzenean eragiten dieten jarduketak guztiak. Muga hori behar bezala jaso behar da proiektuaren obra-planean.

D.1.2.– Ur-goraldi baten ondorioz obra-fasean uholde-ibilguetan ura sartzen bada, arrain-fauna pilatutako uretan harrapatuta gelditu daiteke. Arrain-faunako teknikari espezialista bat obran bertan egotea gomendatzen da, ibaia goratuz gero arrain-aleak lekualdatzea komeni den ala ez erabaki dezan.

D.1.3.– Ezinbestekoa den eremurik txikienean egingo dira lanak eta lurzoria okupatzea dakarten gainerako jarduketak osagarriak; betiere, proiektuko planoek ezartzen dituzten mugen barruan. Aipatutako mugetatik kanpo ezingo da inolaz ere eraginik sortu, non eta obra-zuzendaritzak eta ingurumen-laguntzak ez duten oniritzia eman sarbideak egiteko, materialak pilatzeko, instalazioak kokatzeko edo beste edozein jarduketa osagarri egiteko; bestalde, muga horietatik kanpo, ahal bezainbeste mugatuko da lanak egiteko makinen eta ibilgailuen zirkulazioa. Eremu horietatik kanpo ustekabeko eraginik gertatzen bada, zuzentzeko eta lehengoratzeko neurri egokiak aplikatuko dira, ingurumen-aholkularitzak txostena egin ondoren.

D.1.4.— Oro har, zuzeneko okupaziorik aurreikusita ez dagoen eremuetan ekidin egingo da tokiko landaredia moztea, eta, bereziki, behar diren neurriak ezarriko dira nahitaez moztu edo inausi behar ez diren zuhaitzei kalterik ez sortzeko.

D.1.5.– Kontrol-neurriak hartuko dira landare-espezie inbaditzaile sar ez dadin lurak mugitu diren eta landaretzarik gabe geratu diren eremuetan.

D.1.6.– Metaketarik egiten bada, ez dira inoiz egingo eremu sentikorretan, hala nola ibaier-tzean, hezegune edo istiletan, zohikaztegietan, zuhaixka-heskaietan eta abarretan.

D.1.7.– Baso-mozketaren ondorioz sortzen den sutarako egurra inguruko herritarrek erabiltzea sustatuko da (20 cm edo gehiagoko perimetroko 197 zuhaitz moztea aurreikusten da). Hondakinak eta lurzoru kutsatuak arautu eta ekonomia zirkularra bultzatzeko apirilaren 8ko 7/2002 Legeak 27.3 artikuluan ezarritakoa aplikatuz, «Oro har, ez dago baimenduta nekazaritza- edo baso-ingurunean sortutako landare-hondakinak erretzea». Horregatik, eta moztuko den materia organikoaren zati bat lurzoruari emateak dituen onurengatik, tokian bertan birrindu beharko dira egurretarako balio ez duten landare-hondarrak, eta egurra eta hondakinak ez dira utziko jariatze-urak herrestan eraman ditzakeen lekuetan.

D.1.8.– Behin obra amaituta, jarduketa-eremua garbitzeko kanpaina zorrotz bat egingo da, eta ukitutako eremuak oneratu edo jatorrizko egoerara leheneratu beharko dira.

D.2.– Ura eta lurzorua babesteko neurriak.

D.2.1.– Oro har, eraikuntza-fasean, ahalik eta efluente kutsatzaile gutxien sortuko da, eta ahalik eta material xehe eta gai kutsatzaile gutxien isuriko da drainatze-sarera. Ildo horretatik, ingurumen-inpaktuaren azterketan aurreikusitakoaren arabera, obrak egikaritu bitartean, uholde-ibilguetako sarrera eta irteerako sarbideetan uhertasuna saihesteko hesiak jarriko dira, eta, era berean, sedimentuak biltzeko hesiak jarriko dira proiektatu diren bi mozketen eta Arratia ibaiaren artean.

Proposatutako neurrien funtzionamendua egokia dela kontrolatu beharko da, ekarpen solidoak Jabari Publiko Hidraulikora irits ez daitezen.

D.2.2.– Ibaian uhertasuna hautematen bada, ezarritako dekantazio- eta iragazketa-sistemak eraginkorrak diren aztertuko da, eta haiek indartu edo sistema eraginkorragoekin ordeztu behar diren aztertuko da.

D.2.3.– Arratia ibaiaren inguruko hondeaketa-lanak egiteko, ibilgutik urrunen dagoen eremutik hondeatuko da ibaiertz alderantz, hondeaketa gehienak defentsa bat edo ibilgua babesteko hesi bat izan dezan. Horrek erraztu egiten du lehorrean lan egitea eta jariatze-urak kontrolatuta eta tratatuta hustea.

D.2.4.– Lanak egin bitartean uraren mailatik behera hondeatzen diren materialak ibilguaren zati lehorrean utziko dira aldi baterako –edo berariaz diseinatutako instalazioetan–, harik eta helmugara garraiatzeko eta han onartzeko hezetasun-mailara iritsi arte.

D.2.5.– Obrako makinenzako eta horien mantentze-lanetarako utziko den azalera isolatu egingo da drainatze naturaleko saretik. Zola iragazgaitza eta efluenteak biltzeko sistema bat izango ditu, olio eta erregaiek lurzorua eta ura ez kutsatzeko. Erregaien zamalanak, olio-aldaketak eta lantegiko jarduerak ezin izango dira horretarako adierazitako gunetatik kanpo egin.

D.2.6.– Obrako dekantazio-sistema guztietan dekantatutako sedimentuak, gurpilak garbitzeko sistemaren dekantazio-putzukoak barne, aldian-aldian bildu eta behar bezala kudeatuko dira, bakoitzaren karakterizazioaren arabera. Isurketa-baimenetan ezarritako mugak betetzen direnean bakarrik isuri ahal izango dira urak ibilgu naturaletara.

D.2.7.– Materialak eta ekarkinak aldi baterako metatzeko guneak, bai eta garbigunea ere, ibilguetatik urrun eta uholde-arriskuko eremuetatik kanpo kokatuko dira.

D.2.8.– Lanak egiteko eremuetan, hidrokarburoak xurgatzeko material espezifikoa izango da, berehala erabili ahal izateko ustekabeko isuri edo ihesik badago: biribilkiak, material pikortatua, etab.

D.2.9.– Hormigoi-ontzietako kanaletak garbitzeko, edukiontzi iragazgaiztu bat jarriko da, kanaleten garbiketa-urak jaso ahal izateko. Hormigoi-upelak obra-eremutik kanpo garbituko dira. Ez da inola ere onartuko hormigoiaren ikuzketaren hondarrak ibaiaren ibilgura isurtzea. Edukiontzi horretan metatutako hormigoi-hondarrak kudeatzaile baimenduak kudeatu beharko ditu.

D.2.10.– Obren eraginez soildutako azalaren landareztatze azkarra eta handia egingo da. Horrela, obragune bakoitzean lur-mugimenduak amaitu ahala ingurumen-inpaktuaren azterketan adierazten diren landareztatze-lanak egingo dira.

D.3.– Paisaia babesteko eta eragindako lekuak lehengoratzeko neurriak.

D.3.1.– Obra-leku bakoitzean lurra mugiarazi dituzten lanak amaitutakoan, jarduketan eraginpeko lursailaren lehengoratzeko edafiko eta geomorfologikoa egingo da. Proiektua gauzatzean kaltetutako gune guztiak (aldi baterako pilaketa-eremuak, aldi baterako lurzoruko okupazioak eta abar) lehengoratzeko dira.

D.3.2.– Lehengoratzeko edafikoa egiteko lanek dirauten bitartean, kontrol-neurriak hartuko dira landare-espezia exotiko inbaditzaileak detektatzeko eta bertan sartu eta hedatzea eragozteko. Ildo horretatik, obran erabiltzen diren makina guztiak garbi egon beharko dute, lokatz- edo lur-arrastorik gabe, halakoetan proiektuaren afekzio-eremuan kokatu litezkeen espezia inbaditzaileen propagatuak edo haziak egon baitaitezke.

Era berean, kontrolatu egin beharko da landare-estalkia leheneratzeko lanetan erabilitako lurren jatorria, eta saihestu egingo da flora inbaditzaileko espezieekin kutsatuta egon daitezkeen lurra erabiltzea (ingurumen-inpaktuaren azterketan proiektuaren eremuan flora inbaditzaile ugari dagoela aipatzen da).

D.3.3.– Landare-lurra kendu, metatu eta bereizita zabalduko da, obrek eragindako eremuak leheneratzeko eta landareztatze lanak errazte aldera. Landare berriak landatzean kenduko den landare-lurra modu egokian biltegitratuko da, lurra ez trinkotzeko, modu desegokian ez pilatzeko eta euria egiten duen egunetan gaizki ez manipulatzeko. Gainera, pilatutako lurra egoki mantenduko dira, eta, behar izanez gero, hidroereinketa erabiliko da.

D.3.4.– Obra kontratatze baldintza-agiriak eta aurrekontuek barne hartu beharko dituzte proposatutako birlandatze-jarduketak behar bezala betetzen direla bermatzeko beharrezkoak diren baldintza teknikoak eta aurrekontu-partidak.

D.3.5.– Ahalik eta herbizida eta pestizida gutxien erabiliko da ereindako edo landatutako eremuak mantentzeko lanetan, eta prozedura mekanikoak lehenetsiko dira.

D.4.– Kutsatuta egon daitezkeen lurzoruei buruzko neurriak.

D.4.1.– Eremuko zenbait partzela agertzen direnez lurzorua kutsa dezaketen jarduerak edo instalazioak dituzten edo izan dituzten lurzoruen inbentarioan, ekainaren 25eko 4/2015 Legeak (Lurzorua Kutsatzea Saihestu eta Kutsatutakoa Garbitzekoak) eta lege hori garatzen duen 209/2019 Dekretuak xedatutakoa bete beharko da.

D.4.2.– Era berean, obrak gauzatzean lurzorua kutsa dezaketen jarduerak edo instalazioak izan dituzten kokapenak detektatzen badira, edo lurzorua kutsatzen duten substantziak daudela pentsatzeko arrazoi sendoak baldin badaude, Lurzorua kutsatzea saihestu eta kutsatutakoa garbitzeko ekainaren 25eko 4/2015 Legean xedatutakoa bete beharko da.

D.5.– Landa-ingurunea babesteko neurriak.

D.5.1.– Proiektuak ukitzen dituen lurzoruko batzuk Nekazaritza eta Basozaintza LPSaren barruan daude; hain zuzen ere, Nekazaritza-Abeltzaintza eta Landazabalaren kategorian, Balio Estrategiko Handikoen azpikategorian. Hortaz, Nekazaritza eta Elikadura Politikari buruzko abenduaren 23ko 17/2008 Legearen 16. artikulua aplikatuz, kontuan izan beharko da nekazaritzaren arloko foru-organo eskudunaren txostena.

D.6.– Zarataren eta bibrazioen ondorioak gutxitzeko neurriak.

D.6.1.– Lanek iraun bitartean, jardunbide egokiak aplikatu beharko dira sorburuan zaratak murrizteko –bereziki indusketa-, eraispen-, zama- eta garraio-lanetan–, bai eta erabilitako makineriaren

mantentze orokorrean, zaraten eta bibrazioen sorburuko murrizketan, zarata sortzeko ordutegiaren mugaketan, lanetan erabilitako ekipoen zaraten kontrolean eta abarretan ere.

D.6.2.– Zaratari buruzko azaroaren 17ko 37/2003 Legea garatzen duen urriaren 19ko 1367/2007 Errege Dekretuaren 22. artikuluan aurreikusitakoaren arabera, zonakatze akustiko, kalitate-helburu eta emisio akustikoei dagokienez, obrak egitean erabiliko diren makinak egokitu egin beharko dira kanpoan erabiltzeko makinen soinu-emisioei buruz indarrean dagoen legerian ezarritako aginduetara, eta, bereziki, eta hala badagokio, Kanpoan erabiltzeko makinek ingurumenean sortzen dituzten soinu-emisioak arautzen dituen otsailaren 22ko 212/2002 Errege Dekretuan eta arau osagarrietan ezarritakora.

D.6.3.– Proiektuak eragina duen eremuan, obrek eragindako zaratak ezingo ditu gainditu Euskal Autonomia Erkidegoko hots-kutsadurari buruzko urriaren 16ko 213/2012 Dekretuan ezarritako kalitate akustikoko helburuak; hori guztia, aipatutako Dekretuaren 35 bis artikuluan aurreikusitakoa alde batera utzi gabe. Obrek irauten duten bitartean Euskal Autonomia Erkidegoko hots-kutsadurari buruzko urriaren 16ko 213/2012 Dekretuan ezarritako muga-balioak eta kalitate akustikoko helburuak gainditzen badira, neurri zuzentzaile egokiak ezarriko dira, eta neurriak ezarri arren gainditzen jarraitzen badira, administrazio eskudunak berariazko baimen bidez aldi baterako eten egingo ditu ezarri daitezkeen mugak, obrak egiten diren bitartean. Hala, 6 hilabete baino gehiagoko iraupena izango dutela aurreikusten den obretan, eragin akustikoari buruzko ikerketa bat egin beharko da, beharrezko neurri zuzentzaileak zehazteko.

D.7.– Kultura-ondarea babesteko neurriak.

D.7.1.– Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legean ezarritakoa ezertan eragotzi gabe, obretan aztarna arkeologikoren bat egon daitekeela pentsarazten duen zerbait aurkitzen bada, lanak eten egingo dira badaezpada, eta berehala jakinaraziko zaio hori Bizkaiko Foru Aldundiko Kultura Sailaren Zuzendaritza Nagusiari; hark erabakiko du zer neurri hartu.

D.8.– Airearen kutsadura prebenitzeko neurriak.

D.8.1.– Obrek dirauten artean, zorrotz kontrolatuko dira ibilgailuak igaro ondoko garbiketa-lanak, bai obrek eragina duten ingurunean, bai obrak egiteko eremuetara sartzeko lekuetan. Aldi baterako hutsik dauden edo ibilgailuak igarotzean material partikulatua isur dezaketean gainazalak ureztatzeko eta garbitzeko sistema bat egongo da.

D.8.2.– Obra-eremuetako irteeretan, ibilgailuak garbitzeko gailuak jarriko dira, solidoak atxikitze sistema eta guzti. Gailu horiek egoera onean mantenduko dira obra-faseak dirauen artean.

D.8.3.– Hezetasun-baldintza egokietan garraiatuko da hondeaketa-materiala, hain zuzen, zama estaltzeko gailuak dituzten ibilgailuetan, lohi eta partikularik ez barreiatzeko.

D.9.– Hondakinak kudeatzeko neurriak.

D.9.1.– Proiektua egikaritzean eta hark funtzionatu bitartean sortutako hondakin guztiak kudeatzeko, Hondakinak eta Lurzoru Kutsatuak arautu eta Ekonomia Zirkularra bultzatzeko apirilaren 8ko 7/2022 Legean eta aplikatzekoak diren araudi espezifikoetan xedatutakoari jarraituko zaio, eta, kasuan-kasuan, sailkatu egin beharko dira hondakin mota eta norakorik egokiena zehazteko.

Hondakinak kudeatzeko hierarkia-printzipioei jarraituz, hondakinak sortzeari aurrea hartzea sustatu behar da, edo, hala badagokio, apirilaren 8ko 7/2022 Legearen 8. artikuluan ezarritako lehentasun-hurrenkeran kudeatu daitezela; hau da: prebentzioa, berrerailetzeko prestatzea, birziklatzea eta balorizatzeke beste modu batzuk, balorizazio energetikoa barne. Hondakinak deu-

seztatzeko, ezinbestekoa izango da aldez aurretik behar bezala justifikatzea ez dela bideragarria haiek balorizatzea teknikoki, ekonomikoki edo ingurumenaren aldetik.

D.9.2.– Eraikuntza- eta eraiste-hondakinen ekoizpena eta kudeaketa arautzen dituen ekainaren 26ko 112/2012 Dekretuan jasotakoaren arabera kudeatuko dira eraikuntza- eta eraiste-hondakinak.

D.9.3.– Hondakindegira bidali beharreko hondakinak Hondakinak hondakindegietan biltegi-giratuta ezabatzea arautzen duen uztailaren 7ko 646/2020 Errege Dekretuan eta Hondakinak hondakindegietan biltegi-giratuta eta betelanak eginda ezabatzea arautzen duen otsailaren 24ko 49/2009 Dekretuan (ekainaren 26ko 112/2012 Dekretuak aldatutakoa, zeinaren bidez arautzen baiten eraikuntza- eta eraipen-lanetan sortzen diren hondakinen ekoizpena eta kudeaketa) xedatutakoaren arabera kudeatuko dira.

D.9.4.– Soberakin horiek kudeatzeko, hierarkiaren printzipioari eta hondakinak kudeatzeko hurbiltasunaren printzipioari jarraituko zaie. Eraginpeko eremua morfologikoki lehengoratzeko erabiltzea baztertu ondoren, balorizatzea lehenetsiko da, honelako lanetan erabiliz: material horien premia duten gertuko eraikuntza-obretan, erauzketa-jarduerak eragindako lursailak birgaitzeko lanetan edo beste espazio degradatu batzuk lehengoratzeko lanetan; horrela, betelan-instalazioetan ezabatzea ekidingo da. Horretarako, kontuan izango da urriaren 10eko APM/1007/2017 Agindua, Hondeatutako material naturalak betelanetan eta jatorri-obretatik kanpoko beste obra batzuetan erabiltzeko balorizazio-arau orokorreari buruzkoa.

Edozein inguruabar dela-eta hondeaketako soberakinak pilatzeko biltegiak eraiki behar izanez gero proiektuaren eremutik kanpo, betelan-proiektu bat idatzi beharko da, eta haren edukia otsailaren 24ko 49/2009 Dekretuan ezarritakoari egokituko zaio. Horretaz gain, beste alderdi hauek ere jasoko dira proiektuan: kontuan hartutako kokaleku bakoitzerako ingurumen-eraginaren analisia, hartutako irtenbidearen justifikazioa, aurreikusitako leheneratze- eta kontrol-neurriak, eta dago-kien aurrekontu xehatua.

D.9.5.– Espresuki debekatuta dago sortzen diren tipologia ezberdineko hondakinak elkarrekin edo beste hondakin nahiz efluente batzuekin nahastea; hondakinak jatorritik bertatik bereiziko dira, eta horiek bildu eta biltegi-ratzeko bide egokiak jarriko dira, nahasketak ekiditeko.

Hondakin arriskutsuak biltzeko sistemak bereiziak izango dira, duten tipologia dela-eta, isurketaren bat gertatuz gero, nahasita arriskutsuago bihurtu edo kudeaketa zaildu dezaketen kasuetan. Hondakin arriskutsuak dituzten edukiontzien edo ontzien Hondakinak eta lurzoru kutsatuak arautzeko eta ekonomia zirkularra bultzatzeko apirilaren 8ko 7/2022 Legearen 21. artikuluan ezarritako segurtasun-arauak beteko dituzte, eta itxita egongo dira kudeatzaileari entregatu arte, isurita edo lurrunduta edukirik gal ez dezaten. Edukiontzi edo ontzi horiek argi etiketatu beharko dira, irakurtzeko eta ezin ezabatuzko moduan, eta indarrean dagoen araudiaren arabera.

D.9.6.– Sortutako olio erabilia arau hauetan xedatutakoaren arabera kudeatuko da: apirilaren 8ko 7/2022 Legearen 29. artikulua eta industria-olio erabilien kudeaketa arautzen duen ekainaren 2ko 679/2006 Errege Dekretua.

Olio erabiliak estalpean utziko dira kudeatzaile baimendu bati entregatu arte, behar bezala etiketatutako depositu estankoetan, zolata iragazgaitz baten gainean, eta kubo txikietan edo isuriei eta ihesei eusteko sistemen barruan.

Aurrekoarekin bat etorriz, obrak instalatzeko eremuetan eremu espezifiko bat egokituko da hondakin arriskutsuak behin-behinean biltegi-ratzeko, hala nola olio-latak, iragazkiak, olioak, pinturak, etab.; gainera, hondakin geldoetarako edukiontzi espezifikoak gaituko dira, haietatik bereizita.

Aipatutako ontziak edo bilgarriak modu argi, irakurgarri eta ezabaezinean etiketatu beharko dira, eta indarreko araudiaren arabera.

Aplikatzekoa den araudia betetzen laguntzeko, lanetan sortutako hondakinak kudeatzeko sistematik prestatu beharko dira. Lan horien arduradunek kudeatuko dituzte sistemok, eta haien ardura izango da, halaber, beharginek hondakinak behar bezala erabiltzea. Bereziki, ez da inolaz ere sortuko kontrolatu gabeko efluentetik erregai eta produktuak biltegitratzeagatik, makinaren mantentze-lanak egiteagatik edo hondakinak erretzeagatik.

D.9.7.– Obra-fasean, kontratisten instalazio-eremuetan, gune espezifikokoak egokituko dira, instalazio estaliak dauzkatela hondakin arriskutsuak (hala nola olio-latak, iragazkiak, bateriak, etab.) behin-behinean biltegitratzeko; gainera, hondakin geldoetarako edukiontzi espezifikokoak egokituko dira, haietatik bereizita. Halaber, obran zehar, sortutako hondakinak biltzeko gailu estankoak jarriko dira (bidoiak, etab.). Hondakin horiek beren izaeraren arabera bereiziko dira, aipatutako garbiguneetan aldi baterako biltegitratu baino lehen.

D.9.8.– Obretan sortutako hondakinen ingurumen-jarraipenari buruzko txostena egin beharko da.

D.9.9.– Abenduaren 9ko 10/2021 Legearen 84.3 artikuluan erosketa publiko berdeari buruz xedatutakoa hartuko da kontuan.

D.10.– Jardunbide egokien sistema bat ezartzea.

D.10.1.– Obrek iraun bitartean, langileek jardunbide egokien sistema bat beharko dute, helburu hauek, besteak beste, ahalik eta hobekien bermatzeko:

- Obraren erabilera-mugak eta makineriaren zirkulazioa kontrolatzea.
- Hondeatutako lurzoruak kontrolatzea.
- Hondakinen isurpenak saihestea, bai eta olio-isurien eta lurren arrastatzearen ondoriozko lurzoruaren eta uren kutsadura ere.
- Obretan sortutako hondakinak modu egokian kudeatzea.
- Zaratak eta hautsak eragindako eragozpenak saihestea proiektuaren eraginpeko eremuaren inguruko biztanleei.

D.11.– Obra garbitzea eta amaitzea.

D.11.1.– Behin obra amaituta, garbiketa-kanpaina sakona egingo da, proiektuaren eraginpean egon den esparru osoan batere obra-hondakinik ez uzteko. Hondakinak lan-eremutik aterako dira, eta, haiek kudeatzeko, txosten honen aurreko apartatuetan hondakinak kudeatzeko xedatzen dena aplikatuko da.

D.12.– Ingurumen-aholkularitza.

D.12.1.– Obra amaitu arte eta haren bermealdian zehar, obra-zuzendaritzak ingurumenaren eta neurri babesle eta zuzentzaileen arloan kualifikatutako aholkularitza izan beharko du. Baldintza-agiriak horrelako gaien inguruan esleitzen dizkion eskumenak erabiliz obra-zuzendaritzak ebazpenik eman behar badu, aholkulariek txosten bat egin beharko dute aldez aurretik.

D.12.2.– Ingurumen-aholkularitzak, gainera, jardunbide egokien kontrola egingo du, obra gauzatzean. Besteak beste, proiektuaren ekintzen eragina egiaztatuko du, bereziki honako hauei

dagokienez: makinen mugimenduak, hauts- eta zarata-sorrera, hondakin-kudeaketa, ibai-ibilguen babesa eta natura-ondarearen kontserbazioa.

D.13.– Lan-programaren diseinua.

D.13.1.– Obrak hasi aurretik, kontratistak proposamen zehatzak egingo ditu azpiapartatu haue-tan jasotako alderdiei buruz, gutxienez.

Lanak egiteko programari erantsiko zaizkio proposamen horiek, eta obren zuzendariak berariaz onartu beharko ditu, ebazpen honen D.12 apartatuan aipatzen den ingurumen-aholkularitzaren txostena jaso ondoren. Dokumentu hauek bilduko ditu aipatutako programak:

– Kontratistaren instalazioen eremuen kokalekuari eta ezaugarriei buruzko xehetasunak, pila-ketak behin-behinean biltzeko eremua, makineria-parkeak, instalazioak eta materialak, ibilgailuak garbitzeko eremuak eta beste edozein azpiegitura adierazita.

– Xehetasun-kartografia bidez, zehatz-mehatz zedarrituko dira obrak gauzatzeko nahitaez bota behar ez diren zuhaitz autoktonoak eta intereseko habitatak.

– Hala badagokio, habien kokapenari edo intereseko fauna-aleen presentziari buruzko xehetasunak.

– Obren ondorioz kutsatzen den ura biltzeko eta tratatzeko gailuen kokapena eta ezauga-riak. Dekantazio-putzuen edo aurreikusitako beste gailu batzuen kokapen zehatza, neurriak eta tratamendu-ahalmena.

– Ibilgailuak garbitzeko gailuen kokapena eta ezaugarriak.

E) Ingurumena Zaintzeko Programa.

Sustatzaileak proiektuaren ingurumen-inpaktuaren ebaluazioa egiteko aurkeztutako dokumen-tazioan aurreikusitakoaren arabera gauzatu da ingurumena zaintzeko programa, eta ondoren zehaztuko diren kontrol hauek erantsi behar zaizkio.

Programa hori obra kontratatzeke baldintza-agirietan sartuta egon behar da, eta bete ahal iza-tea bermatuko duen aurrekontuaz hornituko da.

E.1.– Gorabeheren erregistroa.

E.1.1.– Obrak egin ahala sortutako gorabeheren erregistroa egin beharko da, bai eta neurri babesle eta zuzentzaileen betetze-mailarena ere. Ingurumen Administrazioaren Zuzendaritzaren eskura egongo da erregistroa, hark ikuskatzeko, eta, nolana ere, lanak amaitutakoan, hari bidal-tzeko, dagokion organoaren bidez. Proiektua egikaritzean aldaketak egin badira, xehetasunez adierazi beharko dira. Ingurumenean duten eraginaren ikuspegitik justifikatu beharko dira aipatu-tako aldaketak.

E.2.– Obraren okupazio-mugen kontrola.

E.2.1.– Egiatzatu egingo da lanen eremua proiektuko aurreikuspenekin bat datorrela; obrek ez dute hartuko aurrez ikusitako azalera baino eremu handiagoa.

E.2.2.– Era berean, instalazio lagungarrien eremuen kokapen egokia eta egoera kontrolatuko da, bai eta soberakinen biltegiena eta, halakorik balego, makineria-parkearena ere; gainera, bermatu egingo da horiek guztiek neurri zuzentzaile egokiak dauzkatela (drainatzea, dekantazio-sistemak, gurgilak garbitzeko sistemak, etab.).

E.3.– Isurketa-uren kalitatea kontrolatzea.

E.3.1.– Oro har, lanean irekitako zuloetatik ingurumen urtarrera isurketak egin daitezkeenean, D.12 apartatuan aurreikusten den ingurumen-aholkularitzak aldiro egiaztatuko dekantazio-sistemak eta jalkinei eustekoak ondo dabiltzala.

Sistema horien funtzionamendua eraginkorra ez dela ikusten bada, beharrezkoak diren neurriak hartuko dira, kaltea sortzen duten obra-lekuetan lanak aldi baterako gelditzea barne, kutsatutako urik lurrazaleko ur-ibilguetara irits ez dadin.

E.3.2.– Obrak egiten diren bitartean, hondakin-uren isurketak kontrolatuko dira arazketa-sistemen irteeran, astero. Isurketa-mugak eta aztertutako parametroak isurketa-baimenean adierazitakoak izango dira.

E.4.– Zarata eta bibrazioak kontrolatzea.

E.4.1.– Obra-fasean zarataren eta bibrazioen kontrola egingo da. Kontrol horiek EAeko hots-kutsadurari buruzko urriaren 16ko 213/2012 Dekretuan ezarritako prozeduren arabera diseinatu eta egingo dira.

E.5.– Airearen kalitate-kontrola.

E.5.1.– Obra-fasean kontrolak egingo dira, ikusteko nolakoa den airearen kalitatea lur-mugimenduen, materialen zamalanean eta makineria astunaren trafikoaren ondorioz hauts esekia sortzeagatik, lege ezarritako kalitate-helburuak gainditzen ez direla egiaztatzeko.

E.6.– Eraberritzearen arrakasta kontrolatzea.

E.6.1.– Obra amaitu eta hurrengo hiru urteetan zehar, proiektuak ukitutako azaleren leheneratzeak izandako arrakastaren jarraipena egingo da aldian-aldian.

E.7.– Ingurumena zaintzeko programari buruzko agiri bategina.

E.7.1.– Sustatzaileak ingurumena zaintzeko programaren dokumentu bategin bat prestatu beharko du, zeinak jasoko baititu ingurumen-inpaktuaren azterketan proposatutako betebeharrak guztiak eta proiektuaren ingurumen-inpaktuaren adierazpena formulatzen duen ebazpenean ezartzen direnak.

Kontrolatuko diren parametroak eta parametro bakoitzerako erreferentziako balioak zehaztuko dira programa horretan, bai eta beste hauek ere: laginketarako eta analisirako metodologia; kontrol-puntuak non dauden kokatuta xehetasunezko kartografian; kontrol horien maiztasuna, eta guztia gauzatzeko aurrekontuaren xehetasunak.

Obra kontratatzeko baldintza-agirietan sartuta geratu beharko du programak.

E.8.– Ingurumena zaintzeko programaren emaitzak.

E.8.1.– Ingurumena zaintzeko programaren emaitzekin batera, ingurumen-gaietan espezializatutako entitate batek egindako txostena aurkeztu beharko da. Txosten horrek emaitzen analisia jasoko du –aipamen berezia egingo die aldi horretan izandako gorabehera garrantzitsuenei, haien balizko kausei eta konponbideei–, bai eta laginak hartzearen xehetasunak ere, aurrez zehaztu ez diren kasuetan.

E.8.2.– Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 52.2 artikuluan xedatutakoa betez, baldintzak edo ingurumen-inpaktuaren adierazpenean ezarritako preben-

tzio- eta zuzenketa-neurriak betetzeari buruzko jarraipen-txostenean, ingurumena zaintzeko programan aurreikusitako neurriak egiaztatzeko zerrenda bat jasoko da. Bai ingurumena zaintzeko programa eta bai egiaztapen-zerrenda publiko egingo ditu organo substantiboak bere egoitza elektronikoa, eta ingurumen-organuari argitalpen horren berri emango zaio.

E.8.3.– Ingurumena zaintzeko programaren barruko txosten eta analisisien emaitzak behar bezala erregistratuko dira. Proiektuaren sustatzaileak datuak euskarri egokian bilduko ditu bi urtez gutxienez, eta datu horiek administrazio publikoen ikuskaritza-zerbitzuen eskura jarriko dira; hori guztia, hala ere, ez da eragozpen izango kasu bakoitzean aplikagarri den araudia betetzeko.

E.9.– Sustatzaileak aurkeztu beharreko dokumentazioa.

Sustatzaileak jarraian aipatzen diren agiriak aurkeztu beharko dizkio organo substantiboari, ingurumen-organuari helarazteko:

E.9.1.– Obrak hasi baino lehen, ebazpen honetako E.8 apartatuan aurreikusitako ingurumena zaintzeko programaren dokumentu bategina.

E.9.2.– Lanak amaitutakoan, lanak egin bitartean izandako gorabeheren erregistroa eta babes- eta zuzenketa-neurrien betetze-mailarena, ebazpen honetako E.1. apartatuan araututakoaren arabera.

F) Neurri babesleak eta zuzentzaileak eta ingurumena zaintzeko programa aldatu ahal izango dira, bai eta, era berean, neurtu behar diren parametroak, neurketen maiztasuna eta parametroen mugak ere, hala komeni bada araudi berria indarrean jartzeagatik edo inplikaturako sistemen egiturari eta funtzionamenduari buruzko ezagutza garrantzitsu berrietara egokitzeko beharagatik. Ingurumen-organok, era berean, alda ditzake babes- eta zuzenketa-neurriak eta ingurumena zaintzeko programa, jardueraren sustatzaileak hala eskatuta eta organo substantiboaren bidez, edo ofizioz. Hori guztia, ingurumena zaintzeko programan lortutako emaitzetan oinarrituta egingo da, edo sor daitezkeen ingurumen-inpaktuen aurrean ezarri diren babes-, zuzenketa- eta konpentsazio-neurriak nahikoa ez direla egiaztatzen bada.

Hirugarrena.– Proiektua gauzatzen hasteko epea lau urtekoa izango da, ingurumen-inpaktuaren adierazpen hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratzen denetik aurrera. Epealdi horretan proiektua gauzatzen hasten ez bada, ingurumen-inpaktuaren adierazpen honen indarraldia amaituko da, eta adierazpenak ez du sortuko berezko ondorio gehiagorik. Halakoetan, sustatzaileak berriro hasi beharko du proiektuaren ingurumen-inpaktua ebaluatzeko izapidea, aipatutako epea luzatzea adosten ez bada behintzat. Hori guztia, bat etorritik abenduaren 9ko 10/2021 Legearen 78.5 artikuluan eta abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 43. artikuluan ezarritakoarekin.

Laugarrena.– Aurreko atalean xedatutakoaren ondoreetarako, proiektuaren sustatzaileak behar besteko aurrerapenarekin jakinarazi beharko dio ingurumen-organuari noiz hasiko den proiektua gauzatzen.

Bosgarrena.– Ebazpen honen edukia Uraren Euskal Agentziari jakinaraztea.

Seigarrena.– Ingurumen-inpaktuaren adierazpen hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitara dadila agintzea.

Vitoria-Gasteiz, 2026ko otsailaren 9a.

Ingurumen Administrazioaren zuzendaria,
NICOLAS GARCIA-BORREGUERO URIBE.